

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://www.muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/d-f/adam-filipowiak/9509.Adam-Filipowiak.html>
01.05.2025, 17:04

Adam Filipowiak syn Stanisława i Agnieszki z d. Twardowskiej, urodził się 16.12.1896 r. w Rębiechowie (pow. Krotoszyn, woj. poznańskie), w wielodzietnej rodzinie - miał trzech braci i trzy siostry. W latach 1904 - 1912 uczęszczał do szkoły ludowej, po ukończeniu której pracował z rodzicami (ojciec był owczarzem w majątku w Starym Kobylinie). Dnia 16.10.1915 r. został powołany do służby w armii niemieckiej, którą odbywał w 78 Pułku Piechoty Pruskiej w Osnabrück koło Hanoweru. Po zakończeniu wyszkolenia skierowano go na front zachodni, gdzie wziął udział w bojach pod Verdun (odcinek fortu Daumont). W połowie kwietnia 1917 roku został wzięty przez Francuzów do niewoli pod Laon. Przebywając w obozie jenieckim pracował przy obsłudze dworca kolejowego. We wspomnieniach zawsze podkreślał bardzo dobre traktowanie jeńców przez Francuzów (jeniecka porcja żywnościowa była taka sama jak żołnierzy francuskich, włącznie z przydziałem wina). Dnia 12.02.1919 r. zgłosił się do tworzonej we Francji armii gen. Hallera. Przydzielony został początkowo do 1 Pułku Strzelców Polskich (1 Dywizji Strzelców Korpusu), a następnie do Pułku Artylerii Ciężkiej. Po okresie intensywnego szkolenia Pułk wyjechał w maju 1919 r. drogą lądową do Polski (Modlin), skąd po krótkim pobycie przerzucono jednostkę na poligon do Rembertowa. Kolejnym poligonem był Toruń - Podgórze skąd skierowano Pułk na front polsko - radziecki w okolice miejscowości Brody. Tam, w składzie 18 Dywizji Piechoty, po ciężkich walkach z oddziałami Armii Konnej Budionnego w sierpniu 1920 r. Pułk został zmuszony do odwrotu. We wspomnieniach Adam Filipowiak podkreślał zacięty charakter boju z czerwonoarmistami, gdy podczas działań osłonowych, opóźniających odwrót, dochodziło do walki wręcz. Zdemobilizowany 29.04.1921 r. złożył podanie do Dyrekcji Cei w Poznaniu z prośbą o przyjęcie do Straży Celnej. W czerwcu 1922 r., po zaliczeniu wstępnych egzaminów, został skierowany do Szkoły Straży Celnej w Zambrowie na kurs graniczny (5 Kurs, 4 kompania szkolna 25.06.-15.08.1922 r.). Po jego ukończeniu mianowany strażnikiem z numerem instalacyjnym (identyfikacyjnym) 229, z przydziałem do Placówki Straży Celnej Istebna (Komisariat Zebrzydowice, Inspektorat Cieszyń, Dyrekcja Cei Mysłowice), skąd został przeniesiony na własną prośbę do Placówki SC Kaczyce Dolne (04.08.1923 r.). W marcu 1928 r. podczas reorganizacji Straży Celnej w Straż Graniczną pomyślnie przeszedł weryfikację i został mianowany strażnikiem Straży Granicznej. Po włączeniu przez Polskę Zaolzia przeniesiony 01.10.1938 r. do Placówki Straży Granicznej Pietwałd (Komisariat Orłowa). W pierwszych

dniach września 1939 r. udawał się na zgrupowanie Straży Granicznej do Rawy Ruskiej, gdzie został wzięty do niewoli przez Sowietów. Przetrzymany od 30.11.1939 r. w obozie przejściowym w miejscowości Szepetówka, został po dziesięciu dniach przetransportowany do Równego, gdzie wykorzystywano polskich jeńców przy budowie drogi Przemyśl – Kijów. Kolejne miejscowości, w których pracował to Tudorów, Olesko i Cierłany k/Gródka Jagiellońskiego (przy budowie lotniska). W sierpniu 1941 r. (po podpisaniu układu Sikorski – Majski) Adam Filipowiak został przewieziony do Wołoszysk, a następnie do Tockoje na trasie linii kolejowej Kujbyszew (Samara) – Czkałow (Orenburg), gdzie został przyjęty do formowanych oddziałów Wojska Polskiego (6 Lwowskiej Dywizji Piechoty). W chwili wyjścia wojsk polskich do Iraku zachorował na tyfus i pozostał na terenie ZSRR. Wywieziony do Kazachstanu do obozu pracy, przebywał w nim do 20.08.1943 r. Na wieść o formujących się nowych oddziałach Wojska Polskiego zgłosił się do Rejonowej Komendy Uzupełnień w miejscowości Ileks, skąd dostał skierowanie do Sielc nad Oką. Tam przydzielony został 20.08.1943 r. do 6 Pułku II Dywizji im. Henryka Dąbrowskiego. Po złożeniu przysięgi 11.11.1943 r. w miejscowości Chutor Biały, Pułk wyruszył do Polski – tocząc ciężkie boje pod Puławami, na przyczółku warecko – magnuszewskim i w operacji warszawskiej. Podczas walk odniósł kontuzje i był leczony w radzieckim szpitalu polowym w dniach od 08.05. – 08.06.1944 r. Następnie dołączył do Pułku, biorąc udział w dalszych jego działaniach bojowych przy przełamaniu Wału Pomorskiego (ciężkie walki uliczne w Mirosławcu) oraz forsowaniu Odry w rejonie Siekierok, gdzie 6 Pułk Piechoty II DP był w pierwszym rzucie ataku. Szlak bojowy zakończył Adam Filipowiak nad Łabą, a jego Pułk krótko stacjonował w rejonie Weisswasser/Oberlausitz. Dnia 09.05.1945 r. 6 Pułk wyjechał do Polski, gdzie rozpoczął służbę patrolową na granicy polsko – czeskosłowackiej na odcinku od Gołuszowic do Paczkowa z miejscem postoju sztabu w Głucholazach. Pododdziały Pułku prowadziły intensywne prace gospodarcze na tym terenie w których brał Adam Filipowiak: siano, żniwa, zwożenie słomy, ziarna, zasiewy. Zdemobilizowany w stopniu kaprała 18.08.1945 r. osiadł z rodziną w Cieszynie. Od 11.03.1946 r. podjął pracę w Urzędzie Celnym, skąd skierowano go na przejście graniczne Węglińiec. W marcu 1949 r. przeniesiony z Węglińca do cieszyńskiego Urzędu Celnego, skąd usunięto go w 1953 r. Bezpośrednią przyczyną zwolnienia z pracy był komentarz do wystąpienia partyjnego lektora, który przybliżał ustrój Związku Radzieckiego. Zwolniony natychmiastowo z „wilczym biletem”, nie mogąc znaleźć zatrudnienia, podjął pracę w Czechosłowacji w miejscowości Frysztat jako robotnik. W 1958 r. odmówił komisji rehabilitacyjnej Urzędu Celnego przywrócenia do pracy i proponowanego awansu. Na emeryturę przeszedł w 1966 r. w wieku 70 lat. Czynnie uczestniczył w spotkaniach kombatanów II wojny światowej. Zmarł 27.01.1981 r. w Cieszynie.

16.02.1924 r. zawarł związek małżeński z Marianną z d. Morawska (syn Władysław ur. 29.04.1926 r., córka Wanda ur. 05.06.1928 r.)

Odznaczenia i wyróżnienia:

- odznaka „Miecze Hallerowskie”, medal „Za Wojnę 1918 – 1921”
- Brązowy Medal „Za Długoletnią Służbę”

- „Odznaka Pamiątkowa Straży Granicznej”
- Brązowy Medal „Zasłużonym na Polu Chwały”
- medal „Za Forsowanie Rzeki Odry”
- medal „Za Zwycięstwo nad Niemcami w Wielkiej Wojnie Ojczyźnianej”
- medal „Za Udział w Walkach o Berlin”
- „Odznaka Grunwaldzka”
- pismenne podziękowanie od Naczelnego Dowódcy Wojska Polskiego gen. broni Michała Roli – Żymierskiego

Opracował: **Miłosz Filipowiak**

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

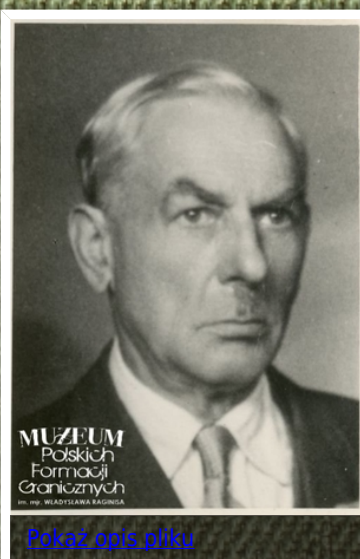
[Pokaż opis pliku](#)

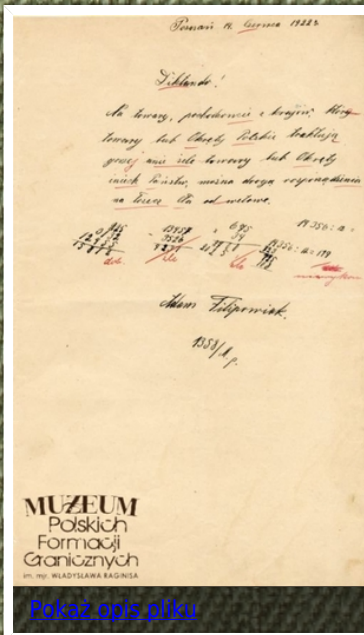
[Pokaż opis pliku](#)

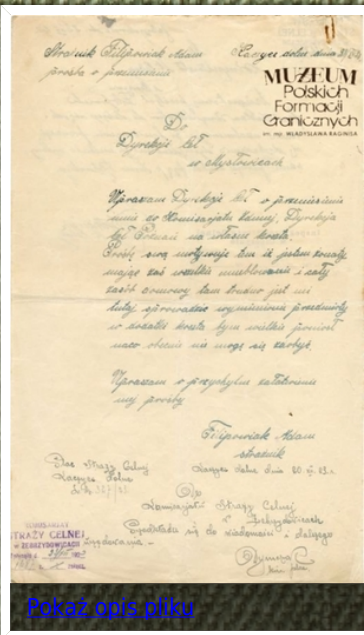
[Pokaż opis pliku](#)

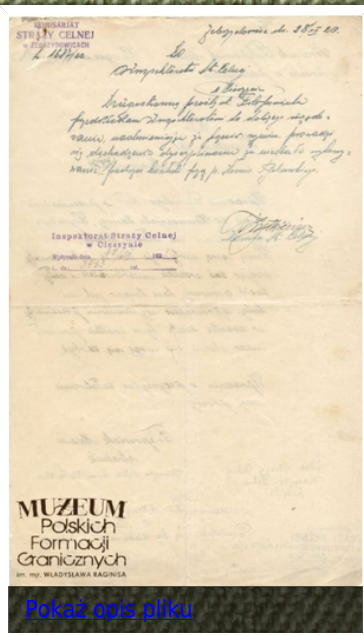
[Pokaż opis pliku](#)

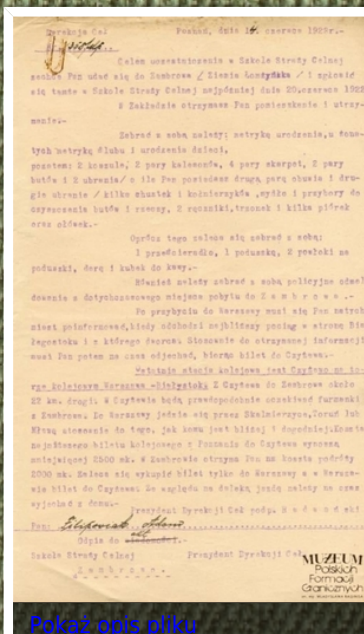
Pokaż opis pliku

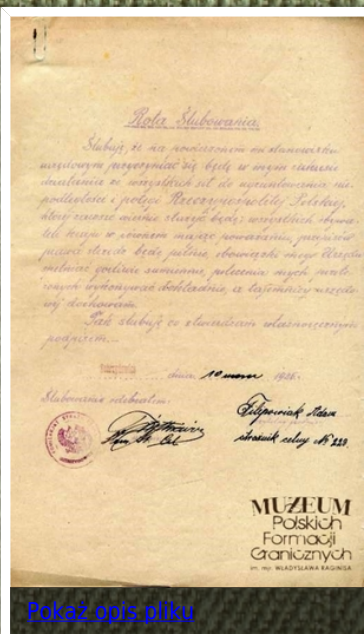
Pokaż opis pliku

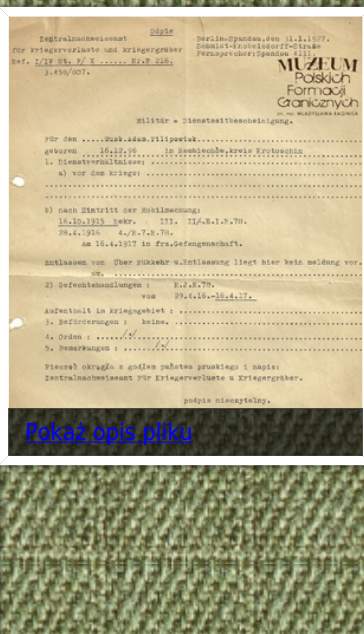
Pokaż opis pliku

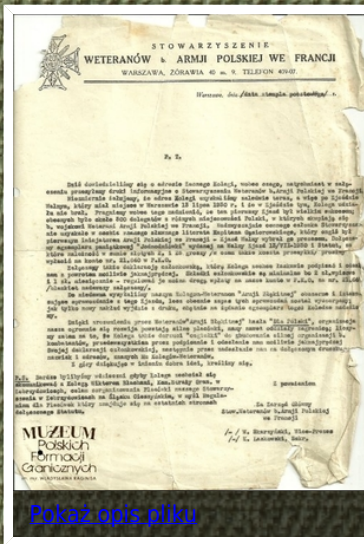
Pokaż opis pliku

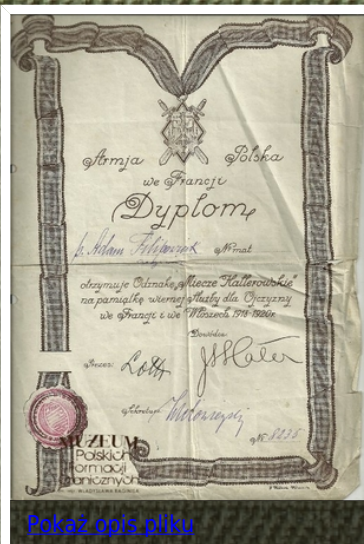
Pokaż opis pliku

Pokaż opis pliku

Pokaż opis pliku

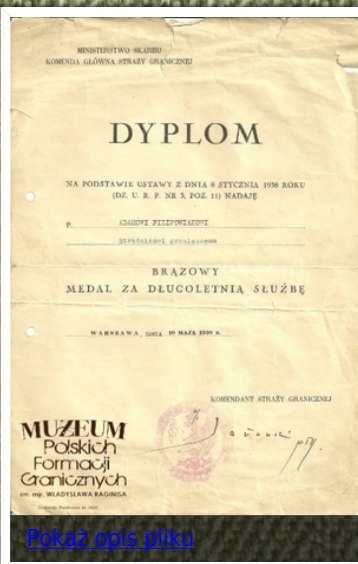
Pokaż opis pliku

Pokaż opis pliku

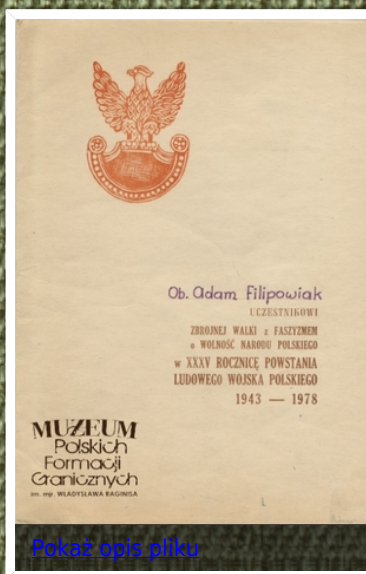
[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)

[Pokaż opis pliku](#)